

บทที่ ๑๒

การพัฒนาตนในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม

เรียบเรียงโดย อ.มานิช พรหมปัญญา

หัวข้อ

- ๑๒.๑ ความหมาย ลักษณะ และความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม
- ๑๒.๒ ประเภทของกลุ่มงานหรือทีมงาน
- ๑๒.๓ สาเหตุของการร่วมทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม
- ๑๒.๔ พัฒนาของกลุ่มและทีมงาน
- ๑๒.๕ โครงสร้างของกลุ่มและทีมงาน
- ๑๒.๖ ลักษณะของกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพ
- ๑๒.๗ เทคนิควิธีในการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม
- ๑๒.๘ การตัดสินใจในกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม
- ๑๒.๙ การจัดการความขัดแย้ง

แนวคิด

๑. การพัฒนาตนในการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมนี้ กล่าวถึงความหมาย ลักษณะ และความสำคัญ ของการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม ประเภทของกลุ่มงานหรือทีมงาน สาเหตุของการทำงานเป็นกลุ่มและเป็น ทีม พัฒนาการของกลุ่มงานและทีมงาน โครงสร้างของกลุ่มงานและทีมงาน ลักษณะของกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และเทคนิควิธีในการทำงานเป็นกลุ่มและทีมงาน ลักษณะของกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และเทคนิควิธีในการทำงาน เป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม และแนวปฏิบัติเพื่อการตัดสินใจกลุ่มอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอนที่สำคัญที่สุด ๓ ข้อ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักศึกษา

๑. นักศึกษาเข้าใจความหมาย วิเคราะห์และสังเคราะห์ลักษณะและความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มและเป็น ทีมได้
๒. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ประเภทของกลุ่มและทีมงาน สาเหตุของการร่วมทำงานเป็นกลุ่มและทีม พัฒนาการของกลุ่มและทีมงาน และโครงสร้างของกลุ่มและทีมงาน
๓. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ลักษณะของกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพและเทคนิควิธีในการ ทำงานเป็นกลุ่มและทีม พร้อมทั้งสามารถยกตัวอย่างในชีวิตประจำวันที่แสดงให้เห็นกลุ่มงานและทีมงานทั้งที่ เหมาะสมและไม่เหมาะสม
๔. นักศึกษาสามารถแสดงความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจที่ดีและเสนอแนะวิธีการจัดการความขัดแย้งในการทำงานเป็น กลุ่มและเป็นทีมได้
๕. นักศึกษาตระหนักในคุณค่าในการพัฒนาตนเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มงานและทีมงานได้

สำนักศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

๖. นักศึกษาศึกษาสามารถวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มงานและทีมงานได้อย่างเหมาะสมและปฏิบัติตามแผนได้

กิจกรรมระหว่างการเรียนรู้

๑. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
๒. ศึกษาเอกสารประกอบการสอน
๓. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารประกอบการสอน
๔. ฟังคำบรรยายจากอาจารย์ผู้สอน
๕. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

สื่อการสอน

๑. เอกสารประกอบการเรียนการสอน
๒. แบบฝึกปฏิบัติ
๓. แบบประเมินผลตนเองก่อน-หลังการเรียนรู้
๔. การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ

วิธีวัดประสิทธิภาพในการสอนตามวัตถุประสงค์

๑. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
๒. ประเมินผลจากกิจกรรม
๓. ประเมินผลคำถามท้ายบท
๔. ประเมินผลจากการสอบกลางภาคและสอบปลายภาค

สาระสำคัญ

๑๒.๑ ความหมาย ลักษณะ และความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นกลุ่มหมายถึง การปฏิสัมพันธ์ในการทำงานเพื่อมุ่งเป้าประสงค์เดียวกันของกลุ่มคนที่ตระหนักในความเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างมีบทบาทและมีผลกระทบต่อกลุ่ม

การทำงานเป็นทีมหมายถึง การทำงานเป็นกลุ่มประเภทหนึ่งที่สมาชิกทุกคนของทีมงานจะมีบทบาทเฉพาะของตนทุกบทบาทต้องประสานกันและมีผลต่อกันและกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่ความสำเร็จของงานนั้น

ความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม

๑. การทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมช่วยเพิ่มความสมบูรณ์ของนโยบายแผนงาน และจุดประสงค์ของงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ
๒. การทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมช่วยเพิ่มความรอบคอบในการตัดสินใจ เพราะหมายแ่งมุมของความคิดช่วยให้หาทางหนีทีไล่ได้มากขึ้น
๓. การทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมช่วยลดเวลาในการนิเทศงานและติดตามผลงาน มีการช่วยแก้ปัญหา ร่วมเสนอแนะวิธีปรับปรุงพัฒนา และร่วมรับรู้ผลงานไปด้วยกัน

๔. การทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมช่วยให้งานบางลักษณะมีความสมบูรณ์ขึ้น ผลผลิตดีขึ้น เพราะบางงานต้องช่วยกันหลายคนจึงจะทำได้เป็นอย่างดี

๕. การทำงานเป็นกลุ่มและการทำงานเป็นทีมช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมให้แก่บางคนที่ยังไม่คล่องงาน

๑๒.๒ ประเภทของกลุ่มงานหรือทีมงาน

๑. กลุ่มงานหรือทีมงานที่เป็นทางการ (Formal group or Formal team)

- กลุ่มหรือทีมอำนวยการ (Standing group or standing team)
- กลุ่มหรือทีมดำเนินงาน (Functional group of functional team)
- กลุ่มหรือทีมงานเฉพาะกิจ (task group of task team)

๒. กลุ่มงานหรือทีมงานที่ไม่เป็นทางการ (Informal group or Informal team)

๑๒.๓ สาเหตุของการร่วมทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม

- เพื่อประโยชน์ร่วมกัน
- เพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน
- เพื่อผลงานที่ดีขึ้น
- เพื่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
- เพื่อความรู้สึกว่ามีพวกพ้องและสังคม

๑๒.๔ พัฒนาของกลุ่มและทีมงาน

ขั้นที่ ๑ ขั้นก่อตั้งกลุ่มและทีม

ขั้นที่ ๒ ขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ

ขั้นที่ ๓ ขั้นวางระบบปฏิบัติ

ขั้นที่ ๔ ขั้นแสดงพฤติกรรมเชิงบวกแบบกลุ่มและทีมงานคุณภาพ

๑๒.๕ โครงสร้างของกลุ่มและทีมงาน

- ขนาดของกลุ่มและทีม
- ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มและทีม
- สถานภาพและบทบาทของสมาชิกของสมาชิกกลุ่มและทีม
- เป้าหมายของกลุ่มและทีมงาน
- กลุ่มย่อยในทีมงาน

๑๒.๖ ลักษณะของกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

๑. เป็นกลุ่มและทีมงานที่ชัดเจนในวัตถุประสงค์ และมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

๒. มีการเปิดโอกาสให้ทำงานโดยเปิดเผย และจัดให้มีการพบ ประชุม ซักถามข้อสงสัย

๓. ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือกัน และต่างไว้วางใจในการทำงานของแต่ละคน

๔. มีความร่วมมือในการทำงาน เมื่อความเห็นต่างก็ตอบโต้กันด้วยเหตุและผล

๕. มีการวางระบบงานและมาตรฐานของงาน

๖. มีผู้นำกลุ่มและทีมที่เหมาะสม

๗. มีการทบทวนงาน และปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่อง

๘. มีการพัฒนาบุคลากรโดยทั่วถึงทุกระดับ

๙. สมาชิกในกลุ่มและทีมมีสัมพันธภาพอันดี และมีความพร้อมในการทำงานร่วมกัน

๑๒.๗ เทคนิควิธีในการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม

- การประชุมกลุ่ม
- การอภิปรายกลุ่ม

๑๒.๘ การตัดสินใจในกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีม

- ขั้นตอนของการตัดสินใจ
- การเสริมสร้างกลุ่มและทีมงานให้มีการตัดสินใจที่เหมาะสม
- แนวปฏิบัติเพื่อการตัดสินใจกลุ่มอย่างเหมาะสม

๑๒.๙ การบริหารจัดการความขัดแย้ง

- ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ยึดหลักการการทำงานเพื่องาน
- พยายามให้ทีมงานมีบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตย
- ประนีประนอมและปรับความเข้าใจร่วมกัน
- แสดงน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน

แนวคิดในการแก้ไขปัญหา

- การแก้ความขัดแย้งแบบเต่า (โดยหลีกเลี่ยง)
- การแก้ความขัดแย้งแบบลูกหมี (โดยผ่อนปรน)
- การแก้ความขัดแย้งแบบฉลาม (โดยบังคับ)
- การแก้ความขัดแย้งแบบสุนัขจิ้งจอก (โดยประนีประนอม)
- การแก้ความขัดแย้งแบบนกฮูก (โดยมุ่งแก้ปัญหา)
-

บรรณานุกรมการอ้างอิง

- ปราณี วามสุต, ผ.ศ., และ จำรัส ดั่งสุวรรณ, ผ.ศ., พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕.

คำถามท้ายบทที่ ๑๒ (เขียนด้วยลายมือเท่านั้น)

๑. จงอธิบายความหมายของการทำงานเป็นกลุ่มและทีม และแสดงแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและความสำคัญ ของการทำงานเป็นกลุ่มและทีม
๒. จงอธิบายและยกตัวอย่างประเภทของกลุ่มและทีมงาน สาเหตุของการร่วมทำงานเป็นกลุ่มและทีมงาน พัฒนาการของกลุ่มและทีมงาน รวมทั้งโครงสร้างของกลุ่มและทีมงาน
๓. จงแสดงความรู้ความเข้าใจของท่านเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มและทีมงานที่มีประสิทธิภาพและเทคนิควิธีในการ ทำงานเป็นกลุ่มและทีม

เอกสารประกอบการสอน รหัสวิชา ๑๐๐-๑๐๔

วิชามนุษยสัมพันธ์และการพัฒนาบุคลิกภาพ (Human Relations and Personality Development)

ครั้งที่ ๑๒

๔. มีบางคนกล่าวว่า “วิธีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมีขั้นตอนทำงานของตัวเองกับวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์นั่นเอง”
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อธิบายเหตุผล
๕. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขจัดความขัดแย้งในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไรบ้าง